

Nederland

Intensieve veehouderij en risico's volksgezondheid

Drs. R. Nijdam, S van Dam Msc, J. Doosje MPH

Probleem

De wet- en regelgeving voor intensieve veehouderij in Nederland is niet toereikend voor het beschermen van de volksgezondheid. De huidige wetgeving is vooral gericht op geurhinder en fijn stof in de vorm van PM10. Maar niet op de endotoxinen en micro-organismen, waardoor er onvoldoende rekening gehouden wordt met de gezondheidsrisico's, afkomstig van veehouderijen, voor omwonenden. Gemeenten en provincies hebben behoefte aan eenduidige advisering. De gemeenten vragen naar handvatten voor het toetsen van 'gezondheid voor mensen' bij de ontwikkeling van 'duurzame locaties' die in de bestemmingsplannen worden opgenomen.

Resultaat

Op basis van de op dit moment bekende publicaties en onderzoeken heeft de werkgroep een informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid uitgebracht. Het informatieblad beschrijft de risico's voor de volksgezondheid van zoönosen als Q-koorts, aviaire influenza, ESBL en MRSA en er wordt ingegaan op de antibiotica resistentieproblematiek. Daarnaast wordt ingegaan op milieu gerelateerde gezondheidsaspecten in relatie tot geuren en geluidshinder, ammoniak, endotoxinen en fijn stof. De maatregelen die gemeenten, maar ook veehouders, kunnen nemen om de risico's te beheersen zijn uitgebreid beschreven. Het informatieblad is geschreven voor gemeenten en burgers die meer willen weten over gezondheidsrisico's en intensieve veehouderij.

Aanpak

De landelijke werkgroep Intensieve veehouderij en gezondheid bestaat uit medisch milieukundigen, beleidsadviseurs en infectieziektedeskundigen van de GGD'en in Nederland die regelmatig adviseren over intensieve veehouderij en gezondheidsaspecten. Het RIVM en GGD Nederland zijn betrokken bij de werkgroep als adviseur. De werkgroep krijgt de opdracht een informatieblad op te stellen met daarin relevante informatie voor gemeenten en burgers. Het informatieblad is voorzien van de meest recente informatie en literatuur. De auteurs spraken bij het opstellen van het informatieblad met diverse actoren, zoals bestuurders en veterinaire deskundigen en organisaties uit het veld over de uitvoerbaarheid van de maatregelen en aanbevelingen.

Aanbevelingen

Voldoende afstand tussen bedrijven en woonkernen

Geadviseerd wordt dat binnen een straal van 250 meter het voorzorgsprincipe leidend zou moeten zijn. Dit betekent bij nieuwbouw en planontwikkeling geen intensieve veehouderij in een straal van 250 meter tot woonkernen.

Wettelijke verankering

Zorg voor wettelijke verankering van volksgezondheidsbelangen in relatie tot (intensieve) veehouderij.

Verbreed het gezondheidsonderzoek

Er moet meer onderzoek plaatsvinden naar leefbaarheid, risicodragers en de effecten op de gezondheid in situaties waar meerdere bedrijven en woningen dicht bij elkaar liggen, de zogenaamde 'hot spots'.

Pak resistentieproblematiek in de veehouderij aan bij de bron

Antibioticagebruik in de veesector moet drastisch verminderen. Dit vraagt vergaande maatregelen in de bedrijfsvoering en in de gehele keten van veehouder, veearts en veevoerleverancier. Succesvolle innovatieprojecten op het terrein van antibiotica-reductie moeten versneld worden uitgerold over Nederland.

Nederland

Intensieve veehouderij en risico's volksgezondheid

Drs. R. Nijdam, S van Dam Msc, J. Doosje MPH

Probleem

De wet- en regelgeving voor intensieve veehouderij in Nederland is niet toereikend voor het beschermen van de volksgezondheid. De huidige wetgeving is vooral gericht op geurhinder en fijn stof in de vorm van PM10. Maar niet op de endotoxinen en micro-organismen, waardoor er onvoldoende rekening gehouden wordt met de gezondheidsrisico's, afkomstig van veehouderijen, voor omwonenden. Gemeenten en provincies hebben behoefte aan eenduidige advisering. De gemeenten vragen naar handvatten voor het toetsen van 'gezondheid voor mensen' bij de ontwikkeling van 'duurzame locaties' die in de bestemmingsplannen worden opgenomen.

Resultaat

Op basis van de op dit moment bekende publicaties en onderzoeken heeft de werkgroep een informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid uitgebracht. Het informatieblad beschrijft de risico's voor de volksgezondheid van zoönosen als Q-koorts, aviaire influenza, ESBL en MRSA en er wordt ingegaan op de antibiotica resistentieproblematiek. Daarnaast wordt ingegaan op milieu gerelateerde gezondheidsaspecten in relatie tot geuren en geluidshinder, ammoniak, endotoxinen en fijn stof. De maatregelen die gemeenten, maar ook veehouders, kunnen nemen om de risico's te beheersen zijn uitgebreid beschreven. Het informatieblad is geschreven voor gemeenten en burgers die meer willen weten over gezondheidsrisico's en intensieve veehouderij.

Aanpak

De landelijke werkgroep Intensieve veehouderij en gezondheid bestaat uit medisch milieukundigen, beleidsadviseurs en infectieziektedeskundigen van de GGD'en in Nederland die regelmatig adviseren over intensieve veehouderij en gezondheidsaspecten. Het RIVM en GGD Nederland zijn betrokken bij de werkgroep als adviseur. De werkgroep krijgt de opdracht een informatieblad op te stellen met daarin relevante informatie voor gemeenten en burgers. Het informatieblad is voorzien van de meest recente informatie en literatuur. De auteurs spraken bij het opstellen van het informatieblad met diverse actoren, zoals bestuurders en veterinaire deskundigen en organisaties uit het veld over de uitvoerbaarheid van de maatregelen en aanbevelingen.

Aanbevelingen

Voldoende afstand tussen bedrijven en woonkernen

Geadviseerd wordt dat binnen een straal van 250 meter het voorzorgsprincipe leidend zou moeten zijn. Dit betekent bij nieuwbouw en planontwikkeling geen intensieve veehouderij in een straal van 250 meter tot woonkernen.

Wettelijke verankering

Zorg voor wettelijke verankering van volksgezondheidsbelangen in relatie tot (intensieve) veehouderij.

Verbreed het gezondheidsonderzoek

Er moet meer onderzoek plaatsvinden naar leefbaarheid, risicodragers en de effecten op de gezondheid in situaties waar meerdere bedrijven en woningen dicht bij elkaar liggen, de zogenaamde 'hot spots'.

Pak resistentieproblematiek in de veehouderij aan bij de bron

Antibioticagebruik in de veesector moet drastisch verminderen. Dit vraagt vergaande maatregelen in de bedrijfsvoering en in de gehele keten van veehouder, veearts en veevoerleverancier. Succesvolle innovatieprojecten op het terrein van antibiotica-reductie moeten versneld worden uitgerold over Nederland.